

Washington Irving Esqr.

From his admirer & servant

Geo. D. Canale

Apr 16/59.

HALLECK'S

MARCO BOTZARES,

IN MODERN GREEK

BY

GEORGE D. CANALE,

A ZACYNTHIAN.

CAMBRIDGE:

WELCH, BIGELOW, AND COMPANY,

PRINTERS TO THE UNIVERSITY.

1859.

TO WASHINGTON IRVING, Esq.

MY DEAR SIR:—

The Modern Greeks during their struggle for liberty displayed many a deed of valor and glory worthy to be placed among those of their illustrious ancestors. The memorable battle of Thermopylæ has been equalled, if not surpassed, by that of Carpenision, where Marco Botzarès, as another Leonidas of yore, saved Greece, and fell a conqueror! The brilliant achievements and triumphant death of the Soulian hero have been embalmed in undying verse by our friend Mr. Halleck, in his very beautiful poem, "Marco Botzarès," which poem, led by a desire to make it known to my fellow-countrymen, I have ventured to translate into the Greek language, and dedicate to you as a slight token of the high admiration I entertain both for your great genius and your individual worth.

Ever, my dear Mr. Irving, truly yours,

GEO. D. CANALE.

Boston, March, 1859.

ΜΑΡΚΟΣ ΒΟΤΣΑΡΗΣ.

Τὸ μεσονύκτιον ὁ Ὀθωμανὸς ἐνυπνιάζετο εἰς τὴν πεφρουρημένην αὐτοῦ σκηνὴν περὶ τὴν ὥραν ἐκείνην καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς κλίνουσα ἱκετικὸν γόνυ ἔμελλε νὰ τρέμῃ ἔμπροσθεν τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Εἰς τὰ ἐνύπνια του αὐτὸς ἔφερνε μεταξὺ τῶν πεδίων τῆς μάχης, καὶ τῶν αὐτοκρατορικῶν αὐλῶν, τὰ τρόπαια κατακτητοῦ. Εἰς τὰ ἐνύπνια του ἠκροάσθη τὸν παιᾶνα τῆς νίκης, ... εἶτα ἔβαλεν ἐπὶ τοῦ δακτύλου τὴν σφραγίδα τοῦ ἡγεμόνος . . . . εἶτα ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ ἡγεμόνος ἐκάθητο Βασιλεὺς, ... ἡ δὲ φαντασία του, ὑψιπέτης καὶ ποικιλόπτερος, ὁμοίαζε τὸ πτηνὸν τοῦ παραδείσου.

Τὸ μεσονύκτιον ὑπὸ τὴν σκιὰν τοῦ δάσους, ὁ Βότσαρης προετοίμαζε τὸν λόχον τῶν Σουλιωτῶν του, πιστῶν ὡς ὁ σίδηρος τῶν δεδοκιμασμένων αὐτῶν μαχαίρων, ἡρώων ἐν καρδίᾳ καὶ χειρί. Ἐκεῖ οἱ Πέρσαι ἴσταντο χιλιάδες . . . . ἐκεῖ χαίρουσα ἡ γῆ ἔπιεν τὸ αἷμα των, εἰς τὴν ἀρχαίαν ἡμέραν τῶν Πλα-

ταιών, νῦν δὲ οἱ υἱοὶ τῶν ἐκεῖ νικησάντων προγόνων ἀναπνέουσι τὴν αὐτὴν ἡρώϊκὴν αὔραν μὲ χεῖρα ἑτοιμον νὰ κτυπᾷ, καὶ καρδίαν νὰ τολμᾷ τόσο προθύμως καὶ ἰσχυρῶς, ὅσον ἐκεῖνοι.

Μία ὥρα διήλθεν, καὶ ὁ Ὀθωμανὸς ἐξύπνησεν, τὸ λαμπρὸν ἐκείνο ὄνειρον ἦτον τὸ τελευταῖον του. Αὐτὸς ἐξύπνησεν ἵνα ἀκροασθῇ τοὺς φύλακάς του κραυγάζοντας, ... “εἰς τὰ ὅπλα, ἔρχονται οἱ Ἕλληνες . . . . . οἱ Ἕλληνες.” Ἐξύπνησεν ἵνα ἀποθάνῃ ἐν μέσῳ φλογῶν καὶ καπνοῦ, ἐν μέσῳ κραυγῶν, ἀναστεναγμῶν καὶ πλῆγῶν . . . . . ἐν μέσῳ τῶν θανατηφόρων βολίων πιπτόντων τόσο πυκνὰ καὶ ὀγρήγορα, ὅσον αἱ ἀστραπαὶ ἀπὸ τὰ ὀρευνὰ σύννεφα, ... καὶ ἠκροάσθῃ ὡς σάλπιγγα τὴν φωνὴν τοῦ Βοτσάρη ἐνθαρρύνοντος τὸν λόχον του . . . . . “Κτυπᾶτε! μεχρισότου ὁ τελευταῖος ἔνοπλος ἐχθρὸς ἐκπνεύσῃ. Κτυπᾶτε! διὰ τὰ θυσιαστήριά σας καὶ τὰς ἐστίας σας. Κτυπᾶτε! διὰ τοὺς χλοεροὺς τάφους τῶν προγόνων σας, ... διὰ τὸν Θεὸν καὶ τὴν πατρίδα σας!”

Ἐπολέμησαν, ὡς παλλικάρια καρτερικῶς καὶ ἀνδρείως. Αὐτοὶ ἔστρωσαν τὸ ἔδαφος μὲ φονευμένους Μουσουλμάνους, — ἐνίκησαν, ἀλλ’ ὁ Βότσαρης ἔπесεν αἱματοῤῥυτος ἀπὸ κάθε φλέβα. Οἱ ὀλέγοι αὐτοῦ διασωθέντες σύντροφοι ἐθεώρησαν τὸ μεϊδιάμα του,

ὡς αἱ ὑπερήφανοι αὐτῶν κραυγαὶ διεκήρυττον αὐτοὺς κυρίους τοῦ αἱματηροῦ πεδίου. . . . . Εἶτα τὸν εἶδον νὰ σφαλίσῃ διὰ παντὸς τὰ βλέφαρά του ἡσυχῶς, ὡς ἂν ἦτο διὰ ἑσπερινὸν ὕπνον, — ὡς τὰ ἄνθη μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

᾽Ω θάνατε, ἐλθὲ εἰς τὸν νυμφικὸν κοιτῶνα, ἐλθὲ εἰς τὴν μητέρα, ὅταν κατὰ πρώτην φορὰν αἰσθάνεται τὴν ἀναπνοὴν τοῦ πρωτοτόκου της· ἐλθὲ ὅταν αἱ εὐλογημένα σφραγίδες αἱ ἐμφράττουσαι τὸν λαιμὸν ἦναι ἀνεφγμέναι, καὶ πολὺάνδρῳ πόλεις θρηνώσι τὸ κτύπημά του, ἐλθὲ ἐν μορφῇ σκελετώδους φθίσεως, ἐν τῇ ἐκρήξει τοῦ σεισμοῦ, ἐν τῇ τρικυμίᾳ τοῦ ὠκεανοῦ, ἐλθὲ ὅταν ἡ καρδιά πάλλῃ σφοδρῶς καὶ χαροποιῶς μὲ ὕμνους συμποσίου, μὲ χορὸν καὶ οἶνον· τότε εἶσαι φρικτότατος, — τὸ δάκρυ, ὁ ἀναστεναγμὸς, τὸ νεκροσήμεμα, τὸ μαῦρο ροῦχο, τὸ νεκροκράββατον, καὶ πᾶν ὅτι τρομερὸν καὶ φρικτὸν γινώσκουμεν ἢ ἐνυπνιαζόμεθα ἢ φοβούμεθα εἶναι ἐδικόν σου.

Ἄλλ’ εἰς τὸν ἥρωα, ὅταν ἡ σπάθη του ἐνίκησεν τὴν μάχην διὰ τὴν ἐλευθερίαν, ἡ φωνή σου, ᾧ θάνατε, ἡχέι ὡς λόγος προφήτου, καὶ εἰς τοὺς μαντεῖους της τόνους ἀκούονται αἱ εὐχαριστήσεις μυρίων ἐπερχομένων γενεῶν. Ἐλθὲ ὅταν τὸ ἔργον τοῦ τῆς δόξης ἐκτελεσθῇ, ἐλθὲ μὲ τὸ φύλλον τῆς δάφνης της τὸ δι’

αἵματος ἀγορασθὲν, ἐλθὲ εἰς τὴν θριαμβευτικὴν αὐτῆς ὄραν, καὶ τότε τὸ μὴ ἐπίγειον φῶς τοῦ φθίνοντος ὀμματός σου εἰς αὐτὸν εἶναι εὐάρεστον ὥς ἡ ὄψις τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῶν ἀστέρων εἰς τοὺς φυλακισμένους. Ἡ ἀφή σου εἶναι χαροποιὰ ὥς ἡ χεὶρ ἀδελφοῦ εἰς ξένην γῆν. Ἡ κλῆσις σου εὐάρεστος, ὥς ἡ εἰπούσα εἰς τὸν νέους κόσμους ζητοῦντα Γενουήνσιον, ὅτι αἱ Ἰνδικαὶ νῆσοι ἦσαν πλησίον, ὅταν ἡ ξεφύριος αὖρα ἀπὸ κήπων καὶ πορτοκαλέων καὶ εὐοδιαστικῶν ἀγρῶν, ἐφυσούσεν ὑπεράνω τῶν θαλασσῶν τῆς Χαϊτίας.

Βότσαρη! μετὰ τῶν περικλεῶν ἡρώων οὓς ἡ Ἑλλὰς ἀνέθρεψεν ἐν καιρῷ δόξης ἀναπαύθητι, — δὲν ὑπάρχει ἐνδοξότερον μνημεῖον οὔτε εἰς αὐτὴν τὴν ἔνδοξον γῆν της. Αὐτὴ δὲν ἐνεδύετο νεκρόσημα φορέματα διὰ σέ, οὔτε διέταξεν τὸ σκοτεινὸν νεκροκράββατον νὰ κυματίσῃ τὸ πτερόν του, — ὥς μαραμένος κλάδος ἀπὸ τὸ ξηρὸν δένδρον τοῦ θανάτου, εἰς πομπὴν καὶ παράταξιν λύπης, — κενὴν ἐπίδειξιν τοῦ τάφου. Ἀλλ' αὐτὴ σὲ ἐνθυμεῖται, ὥς ἕναν αἰὲ ἡγάπημένον, ἃν καὶ δι' ὀλίγον ἀπομακρυνθέντα, διὰ σέ τοῦ ποιητοῦ της ἡ λύρα εἶναι ἐστεφανωμένη, τὰ μάρμαρά της γεγλυμένα, καὶ ἡ μουσικὴ της πνέει τὴν μελωδίαν της. Διὰ σέ αὐτὴ κρούει τοὺς κώδωνας τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς σου. Περὶ σοῦ εἶναι οἱ πρῶτοι ψελλισμοὶ τῶν νηπίων της, ὑπὲρ τῶν συγγενῶν σου ἢ ἐσπερινὴ της προσευχὴ

προσφέρεται ἀπὸ τὴν μεγαλοπρεπῇ κλίνῃν τοῦ παλατίου, ἢ ἀπὸ τὸν κράββατον τῆς καλύβης. Ὁ στρατιώτης συναπτόμενος μὲ τὸν ἐχθρὸν δίδει διὰ χάριν σου μᾶλλον θανατηφόρον κτύπημα. Ἡ ἀρραβωνιασμένη παρθένος ὅταν φοβῆται περὶ ἐκείνου, ὅστις εἶναι ἡ χαρὰ τῶν νεανικῶν της χρόνων, ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην της τὴν τύχην σου, καὶ σταματᾷ τὰ δάκρυά της. Καὶ αὐτὴ, ἡ μήτηρ τῶν τέκνων σου, καίτοι εἰς τὸ ὄμμα της καὶ μαραμένην παρειὰν της ἀναγινώσκειται ἡ λύπη, ἣν δὲν θέλει νὰ ἐκφράσῃ, — ἡ μνήμη τῶν ἐνταφιασθεισῶν αὐτῆς ἡδονῶν, — καὶ ἀκόμη ἐκείνη, ἣτις σὲ ἐγέννησεν, πλησίον τῆς ἐστίας, εἰς ἣν προσελεύσονται πολλοὶ περιγηταὶ, θέλωσι ὁμιλεῖ περὶ τῆς τύχης σου ἄνευ ἀναστεναγμοῦ, διότι ἀνῆκεις μᾶλλον εἰς τὴν φήμην καὶ τὴν ἐλευθερίαν, καὶ τὸ ὄνομά σου εἶναι ἐκ τῶν ὀλίγων καὶ ἀθανάτων, ἅτινα δὲν ἐγεννήθησαν ἵνα ἀποθάνωσι.

